

7/8093

60.4

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21-2009/272956
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Alim Işık

ÇOK İVEDİ

- 9 Kasım 2009

TBMM BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlığa muhatap 04.06.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/8093-13597/29430 sayılı yazıları.

Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızca, kendileri adına eşgüdümünde cevaplanması tensip olunan 7/8093 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Dışişleri Bakanı

Ek: 3 sayfa.

- 1/1 -

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ ALİM IŞIK'IN
SAYIN BAŞBAKANIMIZA YÖNELTTİĞİ
7/8093 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR

Sayın Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan ve Suriye Devlet Başkanı Başar Esad'ın Nisan-2008'de Golan Tepeleri'nin Suriye'ye geri verilmesi için yaptığı görüşmelerde iki ülke arasında toprak takasının da gündeme geldiği, sorunun çözümü için Dışişleri Bakanlığı koordinatörlüğünde 5 kurumun katıldığı ortak çalışma grubunun kurulduğunu, Milli Savunma Bakanlığı, Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT), Maliye Bakanlığı'na bağlı Milli Emlak Genel Müdürlüğü, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü ve Dışişleri Bakanlığı'nın ortak yürüttüğü çalışma sonucunda Suriyeli yetkililer ile görüşmelere başlandığı yönündeki haberler ulusal basında ve medyada yer almıştır. Bu konuyla ilgili olarak;

1.Halen Suriye vatandaşlarının ülkemizde, Türk vatandaşlarının da Suriye'de bulunan taşınmazlarının sayısı ve büyüklüğü ne kadardır? Her iki taraftaki taşınmazların bugünkü yaklaşık değeri ne kadardır?

2. Bu taşınmazların ne kadarı üzerinde karşılıklı anlaşmaya varılmıştır? Suriye'nin 1960'lı yıllarda yaptığı toprak reformu ile Türk vatandaşlarına ait taşınmazları kendi vatandaşlarına dağıttığı iddiaları doğru mudur? Doğru ise bu yolla ne kadar taşınmaz dağıtılmıştır?

3. Türkiye'nin bu taşınmazların geri alınıp Türk vatandaşlarına verilmesi konusunda bir çalışması var mıdır? Varsa çalışma ne aşamadadır? Takas işlemlerinin muhtemel tamamlanma tarihi nedir?

4. Karşılıklılık esasına göre her iki ülkenin vatandaşları ne zamandan beri bulundukları yerlerde taşınmaz edinemedektedirler? Türkiye Hazinesi tarafından, Suriye'nin kendi topraklarındaki Türk vatandaşlarına ait taşınmazları kamulaştırmaya başlamasından sonra Suriyelilere ait ne kadar taşınmaza el konulmuştur? Bu taşınmazların illere göre dağılımı nasıldır? Bu taşınmazlar ve kullanımlarından elde edilen gelirler, nasıl ve nerede değerlendirilmektedir? Bu yolla bugüne değin elde edilen gelir ne kadardır?

5. Anlaşma sağlanırsa Suriyeli vatandaşlara ve Türk vatandaşlarına geri ödeme yapılacaktır mıdır? Yapılacaksa bu yolla her iki ülke vatandaşlarına dağıtılacak paraların miktarı nedir? Dağıtım nasıl yapılacaktır?

YANIT

Ülkemiz ile Fransa arasında 1921 yılında imzalanan Ankara Anlaşması'nda, Türk ve Suriye vatandaşlarının karşılıklı olarak diğer ülkenin sınırları dahilinde bulunan topraklarını muhafaza edip işlemeleri öngörülmüştür. Suriye'nin, 1930'lardan başlayarak vatandaşlarımızın bu ülkede bulunan taşınmaz malları üzerindeki tasarruf haklarını aşamalı olarak kısıtlamaya gitmesi üzerine 1927 tarih ve 1062 sayılı Mukabele-i Bilmisil Kanunu kapsamında ülkemizdeki

Suriyelilere ait taşınmazlara ilişkin işlemler hakkında 1939 (ipotek ve ferağ), 1942 (haciz ve istimlak) ve 1957 (taksim ve ifraz) yıllarında çeşitli kısıtlamalar getirilmiştir.

Suriye, 1962 yılında uygulamaya koyduğu 27 Eylül 1958 tarihli "Toprak Reformu Yasası" çerçevesinde, yabancıların ülkedeki 300 hektarı aşan taşınmazlarını bedel ödemeksizin kamulaştırmıştır. Anılan yasa genel bir uygulama olmakla birlikte, Suriye'de Türklerden başka yabancılara ait büyük arazi bulunmadığından, esasen vatandaşlarımızı hedef almıştır.

Taşınmazlarına el konulan vatandaşlarımıza tazminat ödenmesi için Suriye makamları nezdinde vaki girişimlerimiz sonuçsuz kalmıştır. Bunun üzerine 1.10.1966 tarihli ve 6/7104 sayılı bir kararname ile Suriyelilerin Türkiye'deki taşınmaz malları üzerindeki hakları dondurulmuş ve sözkonusu malların koruması ve yönetimi, Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğuna verilmiştir. El Konulan taşınmazlardan kira vb yöntemlerle elde edilen gelir bankada muhafaza altına alınmaktadır.

Türkiye - Suriye Emlak Komisyonu, 1970'li yıllarda Türk uyrukluların Suriye'deki mal, hak ve menfaatlerine yönelik envanter çalışmaları yapmış ve Türk uyrukluların Suriye'de 1.024.000 dönüm arazileri olduğu hususunu, arazilerin bulundukları yerlerle birlikte tespit etmiştir. Türk vatandaşlarının mal taleplerinin 2 milyon dönüme kadar ulaştığı da iddia edilmektedir. Suriye makamları tarafından 1962 yılına kadar Türklere ait 467.927 dönüm arazinin kamulaştırıldığı öğrenilmiştir.

Türkiye'de Suriye uyruklulara ait 6.794 adet taşınmaz bulunmakta olup, toplam yüzölçümü 159.732.345,68 m2'dir (yaklaşık 159.732 dönüm). İller bazında detaylı liste ilişikte sunulmaktadır.

Bahsekonu taşınmazların değeri konusunda elimizde bilgi bulunmamaktadır. Görüşmelerin ileri aşamalarında değer tespiti yapılması gündeme gelebilecektir. Suriye makamları toprak reformu kapsamında kamulaştırdıkları taşınmazların bedelinin bir Suriye bankasında muhafaza edildiğini ifade etmektedir.

Suriye ile 1930'lu yıllardan bu yana süren tarihi emlak sorununun bütüncül bir yaklaşımla çözümüne ilişkin çalışmalar halen devam etmektedir.

Emlak sorunu, dönemin Dışişleri Bakanının Suriyeli muhatabı ile 10 Eylül 2007 ve 6 Ekim 2007 tarihlerindeki görüşmelerinde ve Suriye Cumhurbaşkanı Beşar Esad'ın ülkemizi ziyareti sırasında 17 Ekim 2007 günü yapılan resmi görüşmelerde dile getirilmiştir. Suriye ile teknik düzeyde müzakereler Şubat 2008'de başlamıştır. Müzakerelerin ikinci oturumu 9 Mart 2009 tarihinde Ankara'da yapılmıştır. Görüşmeler olumlu bir havada cereyan etmektedir. Üçüncü oturumun 14 - 15 Ekim 2009 tarihlerinde İstanbul'da yapılması öngörülmektedir. Suriye ile yapılacak ikili görüşmeler sonucunda konunun çözümüne yönelik mutabakat unsurlarının tespit edilerek bir anlaşmaya varılması amaçlanmaktadır.

16/5/2009***

**TÜRKİYE'DE SURİYE UYRUKLULARA AİT TAŞINMAZLARA
İLİŞKİN BİLGİLER**

İlin Adı	Taşınmaz Adedi	Toplam Yüzölçümü (m ²)
ADANA	89	1.234.534,89
AYDIN	2	44.990,00
BİTLİS	52	29.375,00
DİYARBAKIR	8	330.398,97
ELAZIĞ	48	268.829,20
GAZİANTEP	585	7.640.843,62
HATAY	3.626	97.237.612,65
İSTANBUL	77	86.358,29
İZMİR	2	129,25
KAHRAMANMAR	44	284.333,56
KAYSERİ	1	278,00
KİLİS	1.698	24.336.328,63
KOCAELİ	1	70,82
MALATYA	4	3.054,00
MARDİN	326	12.117.822,81
MERSİN	60	549.988,46
ŞANLIURFA	56	2.904.421,07
ŞIRNAK	115	12.662.976,46
TOPLAM	6.794	159.732.345,68

*** 19/3/2009 TARİHLİ VE 13517 SAYILI YAZIMIZLA
İSTENİLEN BİLGİLER